Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 4 март 1973 йил, якшанба • № 54 (15.528). • Баҳоси 2 тийин.

ЗАФАР САТРЛАРИ

ЭРТАГИ КАРТОШКА ЭКИШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

ГУЛИСТОН. Жиззах районидаги Навоий номли колхоз эртаги картошка экиш планини бажарди. Тупроқ яхши ишланган бўлиб, ўғит аралаш чиринди билан ўғитланган. Бу ерда ўтган йили ҳар гектар майдондан юз центнердан картошка йиғиштириб олинган эди, бу йил эса деҳқонлар ўттиз центнер кўп ҳосил кўтаришни мўлжалламоқдалар.

Шу райондаги «Москва» ва Ҳамид Олимжон номли колхозлар, «Ховос», Ленин номли совхозлар картошкани механизмлар билан экишни муваффақиятли олиб бормоқда. (ЎзТАГ).

ҒАЛЛА ЭКИШ ҚИЗҒИН

ГУЛИСТОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Сирдарё областининг далаларида баҳорги экиш кампанияси бошланиб кетди. Зомин, Янгиер ва Жиззах районларининг механизаторлари далага тракторларни олиб чиқдилар. Область бўйича 7000 гектарга яқин майдонга бошоқли дон экинлари экилди.

Пахтакорлар ҳам ерларни бороналаб уруғни ташлашга шайланмоқдалар.

С. НУРОВ.

УЛУҒ ЛЕНИН ИШИГА САДОҚАТ

ЯНГИЛИККА — КЕНГ ЙЎЛ

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

КЎКЛАМ — МЕҲНАТ БИЛАН КЎРКАМ

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

МЕҲНАТ БАҲОРИ БОШЛАНДИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

СИРДАРЁ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVII ва XVIII пленумларининг 1973—1975 йилларда пахта етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги қарорларини бажариш юзасидан Сирдарё область партия комитети ишлаб чиққан тадбирларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаб қарор қабул қилди. Қарорда шу нарса таъкидланадики, Сирдарё областининг колхоз ва совхозлари қишлоқ хўжалигини ва унинг асосий тармоғи — пахтачиликни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришдилар.

Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базаси анча мустаҳкамланди, меҳнат унумдорлиги оширилди, ерларни ўзлаштириш ва янги совхозлар қуриш иши кенг жабҳа бўйлаб олиб борилмоқда, илгаридан ҳайдаб келинаётган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш тадбирлари амалга оширилмоқда, қишлоқ меҳнатчиларининг фаровонлиги ўсмоқда.

Деҳқончилик маданиятини ошириш, алмашлаб экишни ўзлаштириш, минерал ўғитлар, гербицидлардан янада самарали фойдаланиш, пахта етиштиришнинг илғор технологиясини жорий этиш, пахта ҳосилини териб олишни комплекс механизациялаштириш соҳасида катта ишлар қилинди.

Натижада 1972 йилда пахта етиштириш 515 минг тоннага етиб, 1970 йилдагига нисбатан 110 минг тонна кўпайди, ҳосилдорлик эса аввалги йилдагидан 2 центнер ва саккизинчи беш йилликдаги ўртача даражадан 4,7 центнер ортди.

Шу билан бирга Сирдарё областининг қўриқ ерларида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини янада кўпроқ етиштириш учун фойдаланилмаётган катта-катта резервлар бор. Ҳосилдорликни ошириш ва орқада қолаётган колхозлар, совхозлар, бўлимлар ҳамда бригадаларни илғорлар даражасига етказиб олиш — ана шу резервларнинг биридир.

1972 йилда 24 та хўжаликда пахта ҳосилдорлиги 20 центнердан ошмади, еттита хўжаликда эса 15 центнердан ҳам кам бўлди. Боёвут районидаги «Андижон», «Партия XXII съезди», «Гулистон», 2-«Боёвут», «Социализм», У. Юсупов номли, Ленин номли, «Ленинизм» совхозлари, Гулистон районидаги Ленин номли, У. Юсупов номли, «Москва» совхозлари ва бошқа бир қанча хўжаликлар ўз имкониятлари даражасида ишламаётирлар.

«Голодностепстрой» совхозларида ҳосилдорлик секин ошмоқда. Қўриқ ерларнинг ҳосилдорлигини ошириш тадбирлари етарли равишда кўрилмаётир, алмашлаб экиш секин жорий этилмоқда, беда ҳосилдорлиги паст, суғориладиган ерлардан унчалик самарали фойдаланилмаётир. Мирзачўлдаги янги совхозларда уй-жой ҳамда ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар қурилиши қониқарсиз олиб борилмоқда.

Янги ерларни ўзлаштириш ва уларни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш учун хўжаликларнинг имкониятларидан тўлиқ фойдаланилмаётир.

Илмий асосланган алмашлаб экишни жорий этиш, экинзорлар структурасини такомиллаштириш, минерал ўғитлар, гербицидларни янада самарали қўлланиш, суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан рационал фойдаланиш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг иқтисодий самарадорлигини ошириш асосида ерларнинг мелиоратив ҳолатини янада яхшилаш ва тупроқ унумдорлигини ошириш — пахта етиштиришни кўпайтиришнинг катта резервидир.

Область қишлоқ хўжалик ходимлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, беш йилликнинг ўтган икки йили давомидаги ишларнинг якунларини анализ қилиб чиқдилар ва бу резервларни ишга солишга доир конкрет тадбирларни ишлаб чиқдилар.

Пахтазорларни 1975 йилда 260 минг гектарга етказиш, 1973 йилда 520 минг тонна, 1974 йилда 570 минг тонна ва 1975 йилда камида 600 минг тонна пахта етиштириш мўлжаллаб қўйилди. 1973—1975 йилларда 88,2 минг гектар янги суғориладиган ер ўзлаштирилади, 70,6 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланади, 29 минг гектар ер яхшилаб текисланади, 19,9 минг гектар ерни суғорадиган ариқ ва каналлар реконструкция қилинади, 251 та тик дренаж қудуғи ишга туширилади. Пахтачиликнинг илғор технологияси муттасил жорий этилиб, пахта етиштиришдаги ҳамма ишлар комплекс механизациялаштирилади, 1975 йилда икки ярусли плуг билан ер ҳайдаш 173 минг гектарга, қора чигитни аниқ миқдорда экиш 188 минг гектарга етказилади. Бутун майдонда чигитни кенг қаторлаб экиш билан айни бир вақтда гербицид ҳам солиб кетилади ва ғўза механизмлар ёрдамида чеканка қилинадиган бўлади. Ҳосилни машинада териш даражаси 75 процентга етказилади ва 450 минг тонна пахта машинада териб олинади; 175 минг гектар ердаги бутун ҳосил қўл меҳнати ишлатилмасдан терилади, ҳар центнер пахтани етиштиришга қилинадиган чиқим 18,7 одам-кунигача камайтирилади.

1975 йилда суғориладиган ерларда дон етиштиришни 1972 йилга нисбатан 2,5 баравар, шу жумладан шоли етиштиришни 1,7 баравар, маккажўхори дони етиштиришни 6,6 баравар, сабзавот етиштиришни 1,8, полиз маҳсулотлари етиштиришни 2,2, дағал хашак етиштиришни 2,6, силосбоп экинлар етиштиришни 1,8 баравар кўпайтириш режалари тузилди. Озуқа базасини мустаҳкамлаш, жамоат чорва молларини боқиш ва асрашни яхшилаш асосида гўшт етиштириш 52 процент, сут етиштириш 40 процент, жун етиштириш 1,7 баравар, тухум етиштириш 2,1 баравар кўпайтирилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Сирдарё область партия комитетига, район партия комитетларига, областдаги колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтиришни ва мавжуд резервлардан фойдаланиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришни топширди. Қишлоқ меҳнатчиларининг куч-ғайратлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш юзасидан белгиланган тадбирларни бажаришга сафарбар қилинсин, ишлаб чиқариш масалалари билан чуқур шуғулланилсин, ҳамма бўғинлар ишининг оперативлиги ва аниқлиги устидан партия контроли кучайтирилсин, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш юзасидан белгиланган режаларнинг ҳамма колхоз ва совхозлар бажариши учун шарт-шароит яратиб берилсин. Орқада қолаётган хўжаликларда, бўлим ва бригадаларда пахта ҳосилдорлигини илғорлар даражасига кўтариш чоралари кўрилсин.

Сирдарё область партия комитети ва область ижроия комитети, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Совхозлар, Мелиорация ва Сув хўжалиги министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», «Узглавводстрой», «Узсельхозтехника» бирлашмасига 1973—1975 йиллар учун белгиланган ишлар программасини амалга оширишни таъминлаб, давлат бюджети ҳисобига ҳам, колхоз ва совхозлар ҳисобига ҳам янги ерларни ва мавжуд суғориладиган партов ерларни ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритиш планини тўла ва ошириб бажаришга, фойдаланилаётган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш тадбирларини бажаришга, минерал ва органик ўғитлардан янада самарали фойдаланишга, алмашлаб экишни, пахта етиштиришнинг илғор технологиясини қунт билан жорий этиш ва ўзлаштиришга, ҳосил теримини комплекс механизациялашга, пахта етиштиришга қилинадиган меҳнат сарфини камайтиришга ва пахтачиликдаги меҳнат унумдорлигини оширишга алоҳида эътибор бериш тавсия этилди.

Ўзбекистон ССР Госпланига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ва Совхозлар министрликларига, «Главсредазирсовхозстрой»га 1973—1975 йиллар учун Сирдарё областига ер қазиш ва текислаш техникасини, қишлоқ хўжалик машиналарини, минерал ўғитлар ва гербицидларни белгиланган тадбирларга, экинзорларни ҳамда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ялпи ҳосилини кўпайтириш режаларига мувофиқ равишда ажратиб беришни назарда тутиш топширилди.

Область партия комитетлари, район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари Сирдарё область пахтакорларининг тадбирларини муҳокама қилиб, ҳар бир хўжаликда пахта етиштиришни янада кўпайтириш учун мавжуд резервларни ишга солиш юзасидан 1973—1975 йилларга мўлжалланган амалий тадбирларни ишлаб чиқишлари лозим.

(Сирдарёликлар тадбири газетанинг учинчи бетида босилган).

Янги партия билетлари пойтахтда биринчи бўлиб Ҳамза районидаги Ворошилов номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ташсельмаш» заводининг бир группа машинасозларига топширилди. Суратда: (чапдан ўнгга) Янги партия билети олган ана шу заводнинг машинасозларидан —1926 йилдан буён КПСС аъзоси, электромонтёр С. М. Макеев, КПСС XXIV съезди делегати, ишчи Б. В. Ефремов, катта инженер-технолог Б. И. Островский, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, мастер М. Юсупов, биринчи марта партия билети олган ёш коммунист, ишчи Ю. Эшқурбонов ва корхона партия комитетининг секретари С. Тожиев ўртоқлар.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

КОММУНИСТ НОМИ МАҒРУР ЯНГРАЙДИ

ФАРҒОНА, (ЎзТАГ). 1 мартда бу ерда партия ҳужжатларини алмаштириш бошланди. Олтиариқ район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бир группа илғорларига янги партия билетлари топширилди.

«Комсомол» колхози иккинчи бригадасининг раҳбари, 1963 йилдан бери КПСС аъзоси Жумабой Раҳматуллаев партия билети олди. Тажрибали пахтакор бу шонли кунга катта меҳнат муваффақиятлари билан келди. У раҳбарлик қилаётган бригада юбилей йилида қўриқдаги 88 гектар ернинг ҳар гектаридан топшириқда белгиланганидан қарийб тўққиз центнер кўп — 32 центнер пахта териб олди. Раҳматуллаев бу йил ўз ўртоқлари билан ҳар гектар ердан қирқ центнердан «оқ олтин» етиштиришга қарор берди.

Район партия комитетининг иккинчи секретари А. Аҳмедов Ж. Раҳматуллаевга янги партия билетини топшира туриб, ҳаётидаги муҳим воқеа билан уни табриклади ва Ленин партияси аъзоси деган юксак номни бундан буён ҳам шараф билан оқлашини, беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилига олган юксак мажбуриятини муваффақиятли бажаришини тилади.

Раҳматуллаев билан бирга бугун унинг ишдаги ўртоқлари — олтинчи бригаданинг тракторчиси Собиржон Ғофуржонов, табелчи Мамасоли Мамадолимов ва сувчи Карим Акбаровлар ҳам партия билетлари олишди.

Фарғона шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Т. Қамбаров бугун Фарғонадаги нефтни қайта ишлаш заводининг бир группа коммунистларига янги партия билетлари топширди. Улар орасида большевистик гвардиянинг ветерани, 1917 йилдан буён партия аъзоси пенсионер Владимир Нефедович Демушкин, оператор ёрдамчиси Адолат Абдуллаева, цех бошлиғининг ўринбосари Тошпўлат Раҳимовлар бор.

Қарши районидаги «Нишон» наслчилик совхозининг чорвадорлари қўзилатиш кампаниясига катта тайёргарлик билан киришдилар. Шу совхознинг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Бойқулов ҳар юз совлиқдан 200 дан ошириб қўзи олиш учун курашмоқда. Суратда: С. Бойқулов.

А. Тўраев фотоси.

ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТИШДИ

Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Юмжагийн Цеденбал Ҳиндистонда расмий дўстлик визити билан меҳмон бўлган эди. У Ҳиндистондан ватанига қайтишда Тошкентда тўхталиб ўтди. Ю. Цеденбал 3 мартда Тошкентдан Улан-Баторга жўнаб кетди.

Ю. Цеденбал билан бирга Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Рагча, МХР ташқи ишлар министри Л. Ринчин ва монголиялик бошқа меҳмонлар ҳам жўнаб кетишди.

Монголия Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Ю. Цеденбални ва унинг ҳамроҳларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, республика Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. М. Қиличев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Х. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Монголия Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Н. Лувсанчултэм ҳам бор эди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ҲАЁТИДА МУҲИМ ДАВР

◆

ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРНИНГ ЯНГИ РЕЖАЛАРИ

◆

ТЕЗ, АРЗОН ВА СОЗ ҚУРАМИЗ

◆

ИХТИРОЧИЛАР АНЖУМАНИ

◆

ТИНЧЛИК ВА ҲАҚҚОНИЯТ ТАНТАНАСИ

МЕҲНАТ ВА ЖАСОРАТГА ТАЙЁРМИЗ

Партия ҳужжатларини алмаштириш бошланди

Қуюв цехининг мастери Вера Витте эрталаб ишга келганида фарзандлари — Александр ва Юрий уни гулдаста билан қарши олишди. Александр 31 йилдан бери шу заводда ишлаётган онаси изидан борди. Вера Витте бир пайтлар ўзи ишлаган дастгоҳни ўғлига топширди. Юрий эса корхонанинг машина ҳисоблаш станциясига оператор бўлиб ишга кирди. Бугун Вера Витте биринчилар қаторида янги партия билети олишга мушарраф бўлмоқда. Бу кекса мастер ишлаётган участка коммунистлари ундан шу куни смена топшириғини икки ҳисса ошириб бажаришга қарор қилганликлари тўғрисида райкомда ахборот беришни илтимос қилишди.

Бугун энг муносиб кишиларга, ишчи синфининг шонли ўғил ва қизларига партия билетлари топширилмоқда. Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи куни кеча февраль ойи планининг муваффақиятли адо этилгани тўғрисида рапорт берди. Партия ташкилоти ўз сафига бирлаштирган 715 коммунист бу шодиёна кунни шахсий ойлик топшириғини бир ярим ҳисса ошириб бажариб, қарши олдилар. Завод партия комитети ҳужжатларни алмаштиришга пухта тайёргарлик кўрди. Бошланғич ташкилотларнинг обрўйи, жанговарлиги, коммунистларнинг ташаббускорлиги ва интизоми ошиб бормоқда.

...Партия ҳужжатларининг тўғри тўлдирилгани яна бир бор текшириб кўрилаётган хонага ёшгина йигит кириб келди. Исмим Маҳмуд Мўйдинов, — деди у ўзини таништирар экан. Унинг партия стажи унчалик катта эмас. КПСС сафига қабул қилинганига уч йил бўлаяпти. Аммо ана шу қисқа вақт ичида ёш коммунист ҳақиқий жасорат кўрсатди. Темирчилик-пресслаш цехининг мастери Адҳам ака Қосимовга шогирд тушган М. Мўйдинов кўп ўтмай устозининг қўлидан ишини олди. Энг илғор темирчи бўлиб қолди. Ўзи билан ёнма-ён ишлаётган уч ҳамкасби билан цех партия ташкилотига кириб алоҳида бригада тузишларини илтимос қилди, зарбдорларча ишлашга ваъда берди. Ҳозир бу бригада коммунистик меҳнат бригадаси номини олган. Бригада аъзолари беш йиллик планни тўрт йилда бажаришга азму қарор қилишган.

Маҳмуджон Мўйдинов билан райкомга Степан Макеев ҳам бирга келган. Кўкрагига қўша-қўша орден ва медаллар тақиб олган бу кекса коммунист Маҳмуджоннинг отаси ёшида. У қуюв цехида 32 йилдан бери бир касбда ишлаб келмоқда. КПСС сафига 1926 йилда қабул қилинган. У ҳам ўзининг меҳнат йўлини шогирдликдан бошлади. Ажойиб электромонтёр бўлди. Уни қуюв цехида энг яхши устоз деб айтишади. Цехда ишлаётган электр монтёрларининг кўпи ана шу меҳрибон устоз қўлида ҳунар ўрганишган.

Слесарь Владимир Мадиев билан райкомнинг иккинчи секретари А. Шчербаков суҳбатлашмоқда. В. Мадиев қуюв цехидаги етмиш коммунистнинг бири. Бу цех корхонанинг юраги ҳисобланади. Бу ерда тайёрланаётган металл қуймалар фақат шу заводдагина эмас, мамлакатимиздаги 17 та йирик машинасозлик корхоналарда ҳам ишлатилмоқда.

...Район партия комитети бу кунга пухта тайёргарлик кўрди. Барча бошланғич ташкилотларда коммунистлар билан якка тартибда суҳбатлар ўтказилди. Учёт карточкаларига аниқлик киритилди, ҳужжатлар солиштириб кўрилди. Партия ҳужжатларини тўлдиришга беш киши ажратилган. Тузилган қатъий график асосида коммунистлар ҳафтанинг чоршанба ва жума кунлари янги партия билети тақдим қилиш учун райкомга таклиф қилинадилар. Ҳар ҳафтада юздан ортиқ коммунистга ҳужжатлар топшириш планлаштирилган.

...Доҳий В. И. Ленин сиймоси акс эттирилган, унинг «Партия — давримизнинг ақл-идроки, шон-шуҳрати ва виждони» деган илҳомбахш сўзлари ёзилган янги партия билетлари коммунистларга тантанали тарзда тақдим қилинмоқда. Янги партия билетингиз муборак бўлсин, коммунистлар!

Улар район партия комитетига байрамдагидек ясаниб, кўкракларига орден ва медалларини тақиб келишди. Бу кун улар учун сира унутилмас бўлиб қолади. Ҳамза район партия комитетида биринчи бўлиб 16 коммунистга доҳий В. И. Ленин сиймоси акс этдирилган янги партия билети топширилади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустақим Юсупов райкомнинг биринчи секретари Турғун Эргашевнинг қўлидан партия билетини олар экан, ҳаяжонланиб кетди. Ишчи ва райком секретари бир зум бир-бирларининг кўзларига меҳр билан тикилишди.

Мустақим Юсупов Ленин партияси сафига 1944 йилнинг баҳорида, немис-фашист босқинчиларига қарши кураш айни қизиган кунларда қабул қилинган эди. Ўша кезларда корхона фронт учун ишларди. Меҳнат жабҳасида Мустақим ака қаҳрамонлик кўрсатди. Биринчи марта партия билетини юрагига яқин — кўкрак чўнтагига солган куни смена топшириғини 200 процент бажарди. Ана ўшандан бери топшириқни ошириб бажариш унга одат бўлиб қолди. Ҳозир ҳам уч кунлик нормасини икки кунда бажариб келмоқда. Тўққизинчи беш йиллик планини уч йилда уддалаш юзасидан шахсий мажбурият қабул қилди. Ҳозир унинг кўкрагида узоқ йиллар мобайнида жасорат кўрсатиб қилган меҳнатининг олий нишони — қаҳрамонлик юлдузи порлаб турибди...

Йўнувчи Борис Ефремов янги партия билетини ҳаяжонланиб кўкрак чўнтагига солди. Бу ёш коммунист эндигина 35 баҳорни кўраяпти. Партия стажи тўққиз йилга тўлмоқда. Аммо Б. Ефремов шу ёшида катта йўлни босиб ўтди. У бошланғич партия ташкилоти бюросининг аъзоси, 27-асбобсозлик цехи халқ контроли группасининг раиси. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат. Завод коммунистлари КПСС XXIV съезди арафасида уни улуғ анжуманга делегат қилиб сайладилар.

Райком секретари вагранкачи Неъматилла Раҳматуллаевни қувончли кун билан қизғин табриклади. Н. Раҳматуллаев ишлаётган бригада яқинда доҳий В. И. Ленин туғилган кун шарафига 21 апрелда ҳақ олмай ишлашга, шу куни энг юқори меҳнат кўрсаткичига эришишга қарор қилди. Завод партия комитети бу ташаббусни қўллаб-қувватлади.

Р. ТУРСУНОВ.

ҚУРУВЧИЛАР АҲДИ

ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИКЛАРИНИНГ МУСОБАҚАСИ

СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлиги ва СССР Саноат қурилиши министрлиги коллегияларининг яқинда қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг президиуми билан бирга кенгайтирилган мажлислари бўлди. Мажлисларда тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили бўлган 1973 йилда шу министрликлар олдида турган вазифаларнинг бажарилишини таъминлаш чоралари белгиланди.

СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлигининг ва СССР Саноат қурилиши министрлигининг қурувчилар коллективлари 1973 йилги халқ хўжалик планини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақа бошладилар.

СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлиги ва СССР Саноат қурилиши министрлиги корхона ва ташкилотлари коллективларининг социалистик мажбуриятлари қуйида эълон қилинади.

СССР САНОАТ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ ВА КОРХОНАЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

СССР Саноат қурилиши министрлигининг меҳнаткашлари ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, минерал ўғитлар, синтетик аммиак, олтингугурт кислотаси, кальцийлаштирилган сода, металл қирқиш станоклари, юк автомобиллари, тракторлар, цемент, чарм пойафзал, ўсимлик мойи, пишлоқ ишлаб чиқариш, нефтни қайта ишлаш қувватларини ишга тушириш, йигирув урчуқларини ўрнатиш ва шу кабиларга доир план топшириқларининг бажарилишини таъминладилар.

1972 йилда 340 та йирик саноат корхонаси ва объекти, 12,9 миллион квадрат метр уй-жой майдони, социал ва маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилди, уларнинг кўплари муддатидан олдин ишга туширилди.

СССР Саноат қурилиши министрлиги қурилиш ташкилотларининг ва корхоналарининг коллективлари КПСС XXIV съездининг ва КПСС Марказий Комитети 1972 йил декабрь Пленумининг қарорлари асосида ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарорига жавобан ўз вазифаларини белгилаб, қуйидаги социалистик мажбуриятларни зиммаларига олдилар:

— 89 та йирик ишлаб чиқариш объектини, энг муҳим саноат тармоқларини муддатидан олдин ишга тушириш таъминланади. Шу жумладан, Черкасси, Новомосковск ва Невинномисск химия заводларида, Соликамск ва Березникидаги калий комбинатларида ҳамда Ровнодаги азотли ўғитлар заводида 5,5 миллион тонна минерал ўғит ва шу ўғитлар учун керакли хом ашё ишлаб чиқарадиган қувватлар, Волгоградаги нефтни қайта ишлаш заводида 360 минг тонна мойни гидролит усулида тозалаш установкалари, Уфадаги нефтни қайта ишлаш заводида 1,2 миллион тонна мойни гидролит усулида тозалаш комплекси, Купянск чўян эритиш заводида 13 минг тонна кулранг чўян ишлаб чиқарадиган қувватлар, Харьковдаги трактор деталлар ишлаб чиқарувчи заводнинг бош корпуси, Селенга целлюлоза-картон комбинатида 297 минг тонна целлюлоза ва 280 минг тонна картон ишлаб чиқарадиган қувватлар, Херсондаги целлюлоза заводида 5 минг тонна фильтрлайдиган қоғоз, Хмельницкийдаги пойафзал фабрикасида 5,2 миллион жуфт пойафзал, Куйбишев чарм-галантерея фабрикасида 11 миллион сўмлик чарм-галантерея буюмлар ишлаб чиқарадиган қувватлар ҳамда қурилиш материаллари, озиқ-овқат, гўшт-сут маҳсулотлари, ўрмончилик, ёғочсозлик саноати ва қишлоқ хўжалиги корхоналарида бошқа кўпгина объектлар муддатдан олдин фойдаланишга топширилади;

пудратли қурилиш-монтаж ишлари ва саноат ишлаб чиқариш планини 30 декабргача бажариш, ўз капитал маблағлари билан объектлар қуриш планини ҳамда қувватларни ишга тушириш топшириғини 1973 йил 26 декабрда бажариш таъминланади;

— умумий саҳни 13 миллион квадрат метрли уй-жой бинолари фойдаланишга топширилади, умумий таълим мактаблари, мактабгача тарбия болалар муассасалари ва касалхоналарни муддатдан олдин ишга тушириш таъминланади;

— қурилишда ва саноатда меҳнат унумдорлигини ошириш ва таннархини пасайтириш борасида белгилаб қўйилган топшириқларни бажариш таъминланади;

— қурилиш-монтаж ишларининг сифати оширилади, энг муҳим саноат объектларини, уй-жой биноларини, мактаблар ва касалхоналарни аъло ва яхши баҳолар билан ишга тушириш таъминланади;

— тўла равишда йиғма усулда қуриш, енгил бетонлардан ясалган кўтарувчи девор конструкцияларни ясаш ва жорий қилиш, пластмассалардан ва бошқа полимер материаллардан дурадгорлик буюмлари, деворбоп плиталар, саноат биноларининг томларини ёпиш ва ички деворлар учун ишлатиладиган плиталар ишлаб чиқарувчи янги техникани жорий қилиш топшириқларини ошириб бажариш таъминланади; енгил саноат, озиқ-овқат, гўшт-сут саноати корхоналарини қуришда 10 минг тоннадан иборат енгиллаштирилган металл конструкциялар қўлланилади;

— қурилиш-йўл машиналарига 100 минг сўмлик запас қисмлар тайёрлаб берилади;

— Н. Злобин методи асосида бригаданинг пудратга олиб ишлаш усулини қурилишда кенг жорий қилиш ташкил этилади.

СССР Саноат қурилиши министрлиги қурилиш ташкилотларининг, саноат ва транспорт корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари 1973 йилни зарбдор меҳнат йили қилишга маҳкам бел боғладилар ва КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга оширишга, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили учун олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга бутун куч, тажриба ва билимларимизни сарфлаймиз, деб КПСС Марказий Комитетини ва Совет ҳукуматини ишонтирадилар.

СССР ОҒИР ИНДУСТРИЯ КОРХОНАЛАРИ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ ВА КОРХОНАЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлигининг кўпгина қурилиш ташкилотлари ва корхоналари коллективлари ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, 1972 йилда 300 дан кўпроқ саноат корхонасини ва объектини ишга туширдилар, улардан 30 таси муддатидан олдин ишга туширилди. Пўлат, темир руда онатишлари, алюминий, қўрғошин, минерал ўғитлар, экскаваторлар, металл қирқиш станоклари, автомобиль шиналари ва шу кабиларни ишлаб чиқарувчи қувватларни ишга тушириш плани бажарилди.

Министрлик қурилиш ташкилотларининг ва корхоналарининг коллективлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарорини амалга ошира бориб, 1973 йил учун қуйидаги мажбуриятларни зиммаларига олдилар:

— Саноатнинг энг муҳим тармоқларида 97 та йирик ишлаб чиқариш объектлари муддатидан олдин ишга туширилади. Шу жумладан, Орск — Халилово ва Макеевкадаги металлургия корхоналарида 2 миллион тонна чўян эритиб берадиган қувватлар, Новокриворожск, Лисаковск, Оленегорск кон-саралаш комбинатларида 21 миллион тонна темир руда қазиб чиқарадиган ва 1,3 миллион тонна концентрат ишлаб чиқарадиган қувватлар; «Азовсталь» заводида 1.350 минг тонна пўлат тунука ишлаб чиқарадиган қувватлар, Жамбул суперфосфат заводларида, «аппатит» ва «Қоратов» комбинатларида, Череповец химия заводида, Ўрта Уралдаги мис эритиш заводида, Усть-Каменогорскдаги қўрғошин-рух заводида ва Челябинскдаги рух заводида 527 минг тонна ҳар хил минерал ўғитлар ҳамда шу минерал ўғитларни ишлаб чиқариш учун керакли 7 миллион тоннага яқин хом ашё ишлаб чиқарадиган қувватлар; Донецк экскаватор заводида бир чўмичли мингта экскаватор, «Ростсельмаш» заводида 2.000 та ғалла комбайни, Старооскольскдаги цемент заводида 600 минг тонна цемент ишлаб чиқарадиган қувватлар; Оренбург шаҳридаги шойи газламалар комбинатида, Ленинск-Кузнецкдаги ва Кустанайдаги камвол-сукно комбинатларида, Шахти ва Донецк шаҳарларидаги ип газлама фабрикаларида, Днепропетровскдаги, Челябинскдаги ва Орскдаги кондитер фабрикаларида, Торездаги гўшт-сут комбинатида, Макеевкадаги сут заводида ва шу каби корхоналарда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган қувватлар муддатидан олдин ишга туширилади;

— уй-жой, маданий-маиший қурилиш ва коммунал хўжалик объектларининг бир маромда ишга туширилиши таъминланади. Бажарилаётган ишларнинг сифати анча оширилади;

— қурилиш-монтаж ишлари ва саноат маҳсулотини реализация қилиш плани муддатдан олдин, 28 декабрда бажарилади;

— қурилишда ва саноатда меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириғи ошириб бажарилади;

— қурилиш таннархини пасайтириш, шунингдек металл прокатларни, цемент, ёғоч-тахта ва ойнани тежаш топшириқлари муддатдан олдин 25 декабрда бажарилади;

— профиллаштирилган пўлат тунукадан, алюминийдан, букик профиллардан, пенополистролдан, пенопластдан янги девор конструкциялар ясаш ўзлаштирилади ва бу конструкциялар қора металлургиянинг йирик объектларини, Ғарбий Сибирь ва Новолипецк металлургия заводларидаги конверторларни, Нижний-Тагиль металлургия комбинатидаги блюмингни, Череповец металлургия заводидаги «2000» станини, Орск — Халилово металлургия комбинатидаги 4-домна печини қуришда қўлланилади; тўла равишда йиғма усулда саноат ва граждан объектларини пландан ташқари қуриш ҳажми 150 миллион сўм миқдорида кўпайтирилади; пардозлаш ва ер қазиш ишларини комплекс механизациялаш даражасини ошириш топшириғи ортиғи билан бажарилади;

— Н. Злобин усулида бриганинг пудратга олиб ишлаш методи қурилишда кенг жорий қилинади ва «Главсредуралстрой» илғор бригадаларининг ишларни юқори сифатли бўлишини таъминлаб, меҳнат унумдорлигини амалий натижалар билан ошириб, 1973 йил топшириғини муддатдан олдин бажариш борасидаги ташаббуси кенг ёйилади.

СССР Оғир индустрия корхоналарини қуриш министрлиги қурилиш ташкилотлари ва корхоналарининг ишчилари, инженерлари, техниклари, барча ходимлари капитал қурилиш соҳасида КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь Пленуми қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун бутун куч, билим ва тажрибаларимизни сарфлаймиз, КПСС XXIV съездининг қарорларини бажаришга қўшаётган ҳиссамизни кўпайтирамиз, деб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Совет ҳукуматини ишонтирадилар.

ВЬЕТНАМГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯДА

ПАРИЖ, 2 март. **(ТАСС махсус мухбирлари).** Бугун Парижда «Вьетнамга бағишланган халқаро конференция акти»ни имзолаш маросими ўтказилди. СССР, Вьетнам Демократик Республикаси, Жанубий Вьетнам Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, АҚШ, Франция, Хитой Халқ Республикаси, Англия, Канада, Индонезия, Вьетнам Республикаси ташқи ишлар министрлари ўз ҳукуматлари номидан актни имзоладилар.

Актни имзолаш маросимида Польша Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри С. Ольшовский якунловчи нутқ сўзлади.

Актни имзолаш вақтида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари К. Вальдхайм ҳозир бўлди.

Вьетнамга бағишланган халқаро конференция акти:

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати,

Канада ҳукумати,

Хитой Халқ Республикаси ҳукумати,

Америка Қўшма Штатлари ҳукумати,

Франция Республикаси ҳукумати,

Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати,

Венгрия Халқ Республикаси ҳукумати,

Индонезия Республикаси ҳукумати,

Польша Халқ Республикаси ҳукумати,

Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати,

Буюк Британия ва Шимолий Ирландия бирлашган қироллиги ҳукумати,

Вьетнам Республикаси ҳукумати

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретари ҳузурида, имзоланган битимларни маълумотга олиб, урушнинг тўхтатилишини, Вьетнамда тинчликнинг сақланишини вьетнам халқининг асосий миллий ҳуқуқлари ва Жанубий Вьетнам аҳолисининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи ҳурмат қилинишини гарантиялашни, Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатилишига ёрдам бериш ва уни таъминлашни кўзда тутиб

қуйидаги қоидалар тўғрисида келишиб олдилар ва бу қоидаларни ҳурмат қилиш ҳамда бажариш мажбуриятини оладилар:

1-МОДДА

Ушбу актни имзолаган томонлар Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисида 1973 йил 27 январда Парижда имзоланган битимни ва бу битимга илова қилинган ҳамда ўша куниёқ имзоланган тўрт протоколни (булар бундан буён жойига қараб битим ва протокол деб аталади) тантанали суратда маълумотга оладилар, уларни маъқуллаганликларини билдирадилар ҳамда қўллаб-қувватлайдилар.

2-МОДДА

Битим вьетнам халқининг орзу-тилаклари ва асосий миллий ҳуқуқларига, яъни Вьетнамнинг мустақиллиги, суверенитети, бирлиги ва территориал бутунлиги ҳуқуқига, Жанубий Вьетнам аҳолисининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқига ва жаҳондаги барча мамлакатларнинг тинчликка астойдил интилишларига мос бўлиб тушади. Битим тинчлик, ўз тақдирини ўзи белгилаш, миллий мустақиллик ва мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни яхшилаш ишига қўшилган катта ҳиссадир. Битим ва протоколлар астойдил ҳурмат қилиниши ва сўзсиз бажарилиши керак.

3-МОДДА

Ушбу актни имзолаган томонлар битим ва протоколларни имзолаган томонларнинг битим ҳамда протоколларни астойдил ҳурмат қилиш ва сўзсиз бажариш юзасидан олган мажбуриятларини тантанали суратда маълумотга оладилар.

4-МОДДА

Ушбу актни имзолаган томонлар вьетнам халқининг асосий миллий ҳуқуқларини, яъни Вьетнамнинг мустақиллиги, суверенитети, бирлиги ва территориал бутунлиги ҳуқуқини, шунингдек Жанубий Вьетнам аҳолисининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини тантанали суратда эътироф этадилар ва бу ҳуқуқларни астойдил ҳурмат қиладилар. Ушбу актни имзолаган томонлар битим ва протоколларнинг қоидаларига зид бўлган ҳар қандай ҳаракатлардан тийилиб, битим ва протоколларни астойдил ҳурмат қиладилар.

5-МОДДА

Ушбу актни имзолаган томонлар Вьетнамда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш манфаатларини кўзлаб, барча мамлакатларни вьетнам халқининг асосий миллий ҳуқуқларини, яъни Вьетнамнинг мустақиллиги, суверенитети, бирлиги ва территориал бутунлиги ҳуқуқини ҳамда Жанубий Вьетнам халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини астойдил ҳурмат қилишга, битим ва протоколларни астойдил ҳурмат қилишга, битим ва протоколларнинг қоидаларига зид бўлган ҳар қандай ҳаракатлардан тийилиб туришга даъват этадилар.

6-МОДДА

А). Битимни имзолаган тўрт томон, ёки Жанубий Вьетнамдаги икки томон битим ва протоколларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ушбу актни имзолаган бошқа томонларга алоҳида-алоҳида ёки биргаликда ахборот бера оладилар. Контроль қилувчи ва кузатувчи халқаро комиссиянинг битим ва протоколларнинг комиссия вазифаларига тааллуқли қоидалари бажарилиши устидан контроль ва кузатишга доир доклад ва фикрлари битимни имзолаган тўрт томонга, ёки Жанубий Вьетнамдаги икки томонга юборилишини назарда тутиб, бу томонлар ана шу доклад ва фикрларни ушбу актни имзолаган бошқа томонларга алоҳида-алоҳида ёки биргаликда дарҳол топширишлари керак.

Б) Битимни имзолаган тўрт томон, ёки Жанубий Вьетнамдаги икки томон ана шу ахборотни ва ана шу доклад ва фикрларни Вьетнамга бағишланган халқаро конференциянинг бошқа иштирокчисига маълумот учун алоҳида-алоҳида ёки биргаликда топшириб туради.

7-МОДДА

А) Битим ёки протоколлар бузилиб, Вьетнамнинг тинчлиги, мустақиллиги, суверенитети, бирлиги ва территориал бутунлиги ёки Жанубий Вьетнам аҳолисининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи хавф остида қолган тақдирда, битим ва протоколларни имзолаган томонлар аҳволни тузатиш учун кўриладиган зарур чораларни белгилаш мақсадида ҳар бири алоҳида-алоҳида ёки биргаликда ушбу актни имзолаган бошқа томонлар билан маслаҳатлашадилар.

Б) Вьетнамга бағишланган халқаро конференция Америка Қўшма Штатлари ҳукумати ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг битимни имзолаган томонлар номидан биргаликда қилган илтимосига кўра, ёки ушбу актни имзолаган олти томон ёҳуд бундан ҳам кўпроқ томонларнинг илтимосига кўра, яна чақирилади.

8-МОДДА

Ушбу актни имзолаган томонлар Ҳинди — Хитойда тинчлик ўрнатилишига ёрдам бериш ва тинчликни таъминлаш мақсадида ушбу актни имзолаган томонларнинг битимда кўзда тутилганидек, Камбоджа ва Лаос мустақиллиги, суверенитети, бирлиги, территориал бутунлиги ва бетарафлигини ҳурмат қилиш юзасидан олган мажбуриятини маълумотга оладилар, шунингдек уларни ҳурмат қилиш ва уларга зид бўлган ҳар қандай ҳаракатлардан тийилиб туриш тўғрисида келишиб оладилар ва бошқа мамлакатларни ҳам шунга даъват этадилар.

9-МОДДА

Ушбу акт барча ўн икки томон мухтор вакиллари имзолаган пайтдан бошлаб кучга киради ва ҳамма томонлар бу актни сўзсиз бажарадилар. Томонларнинг бири илгари тан олмаган бўлса, ушбу актнинг имзоланиши унинг тан олинганлигидан далолат бермайди.

Битим Парижда бир минг тўққиз юз етмиш учинчи йил иккинчи мартда рус, вьетнам, инглиз, хитой ва француз тилларида ўн икки нусхада тузилди. Шу билан бирга ҳамма текстлар бир хил даражадаги кучга эгадир.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
А. А. ГРОМИКО.

Канада ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
М. ШАРП.

Хитой Халқ Республикаси ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
Цзи Пэн-ФЭЙ.

Америка Қўшма Штатлари ҳукумати номидан давлат секретари
У. РОЖЕРС.

Франция Республикаси ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
М. ШУМАН.

Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
Нгуен Тхи БИНЬ.

Венгрия Халқ Республикаси ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
Я. ПЕТЕР.

Индонезия Республикаси ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
А. МАЛИК.

Польша Халқ Республикаси ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
С. ОЛЬШОВСКИЙ.

Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
Нгуен Зуй ЧИНЬ.

Буюк Британия ва Шимолий Ирландия бирлашган қироллиги ҳукумати номидан ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри
А. Дуглас-ХЬЮМ.

Вьетнам Республикаси ҳукумати номидан ташқи ишлар министри
Чан Ван ЛАМ.

НОВАТОРЛАР БЕШ ЙИЛЛИК ХИЗМАТИДА

2 март куни Москвада Катта Кремль саройида ихтирочилар ва рационализаторлар бутуниттифоқ жамиятининг IV съезди ўз ишини тугатди. Съезд мажлисларида қилинган ишларга якун ясалди, беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида мамлакат ихтирочилари, рационализаторлари ва новаторлари олдида турган муҳим вазифалар муҳокама қилинди. Илғор ишчилар ва колхозчилар, таниқли олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари бугун совет халқининг КПСС XXIV съезди қўйган вазифаларни бажара бориши юзасидан иш программаси бўлмиш КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллиги тўғрисида» қилган докладини қизғин маъқулладилар.

Съезд резолюциясида таъкидланадики, жамият кенгашлари тўққизинчи беш йиллик рационализаторлик фондини яратиш учун курашда ихтирочи ва рационализаторлар ижодий ташаббусини ривожлантириш ишларини активлаштирди. Рационализаторлик ва ихтирочилик ишларида энг яхши кўрсаткичларга эришиш учун область, ўлка ва республикалар бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ташкил этилди. Мусобақадошларнинг куч-ғайратлари жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишга ёрдам берувчи таклифларни ишлаб чиқиш ва жорий этишга йўналтирилмоқда.

Съездда жамият Уставига киритилган баъзи ўзгаришлар тўғрисида қарор қабул қилинди.

Жамият марказий кенгаши ва ревизия комиссияси сайланди.

Съезд қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига ядиллик ва баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Шу куни ихтирочилар ва рационализаторлар Бутуниттифоқ жамияти марказий кенгашининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Бу пленумда жамият марказий кенгашининг президиуми сайланди.

Г. П. Софонов яна жамият марказий кенгашининг раиси қилиб сайланди.

МАР ҲАРБИЙ МИНИСТРИНИНГ СССРда БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречконинг таклифига биноан Миср Араб Республикасининг ҳарбий министри ва қуролли кучлари бош қўмондони генерал-полковник Аҳмад Исмоил Али расмий дўстона визит билан 1973 йил 26 февралдан 2 мартгача Совет Иттифоқида бўлди.

27 февралда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Аҳмад Исмоил Алини қабул қилди.

Аҳмад Исмоил Али СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко ва давлатнинг бошқа раҳбарлари ҳамда ҳарбий раҳбарлари билан учрашди ва суҳбатлашди, шунингдек Москва ҳарбий округининг ҳарбий қисмларида бўлди.

Миср томони Исроилнинг империалистик агрессиясига қарши одилона курашида Мисрга изчил ёрдам ва мадад бериб келаётганлиги учун Совет Иттифоқига чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

МАР ҳарбий министри Аҳмад Исмоил Али СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречкони Мисрга боришга таклиф қилди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди, визит вақти кейинчалик аниқлаб олинади.

• • •

Расмий дўстона визит билан СССРга келган Миср Араб Республикаси ҳарбий министри ва қуролли кучлар бош қўмондони генерал-полковник Аҳмад Исмоил Али 2 мартда Москвадан жўнаб кетди. (ТАСС).

ХОТИРЖАМЛИК КАЙФИЯТИ

◆ ҲОЛВА ДЕГАН БИЛАН ОҒИЗ ЧУЧИМАЙДИ. ◆ САБЗАВОТЧИЛИК НЕГА ЗАРАРЛИ СОҲА БЎЛИБ ҚОЛЯПТИ. ◆ ҚИЗИЛТЕПА ҚОВУНИНИНГ ДОВРУҒИ ТИКЛАНСИН. ◆ ПОЛИЗЧИЛИК — СЕРДАРОМАД СОҲА БЎЛСИН.

Бухоро далаларида баҳор нафаси кезиб юрибди. Ердан тафт келиб қолди. Область сабзавоткорлари, полизчилари, соҳибкор ва боғбонлари энг масъулиятли даврга кирдилар. Пешқадам хўжаликларда эртаги сабзавот уруғи экилмоқда.

Бироқ, кўпгина хўжаликларда мавжуд резерв ва имкониятлардан самарали фойдаланилмаяпти. Маҳсулотнинг таннархи қиммат, сифати талабга жавоб бермайди. Сабзавотчиликка ихтисослаштирилган хўжаликларнинг раҳбарлари, бригадалар зиммасига юклатилган вазифани тўла-тўкис уддалай олмаётирлар. Сабзавотчиликда ҳосилдорлик паст, маҳсулот турлари кам. Айрим район партия, совет ташкилотлари бу муҳим масалага етарли эътибор бермаётирлар. Ўтган йили областда 22 хўжалик давлатга сабзавот, 11 хўжалик полиз экинлари маҳсулоти сотиш юзасидан давлат планларини бажармади. 67 колхоз, совхоз давлатга узум, 12 хўжалик эса мева топшириш планини уддалай олмади.

Халқимизда, «Ҳолва деган билан оғиз чучимайди», деган ҳикматли гап бор. Қатор колхозларнинг раҳбарлари катта йиғин ва кенгашларда минбарга чиқиб, «Сабзавот планини ошириб бажарамиз! Полизчиларимиз ширин-шакар қовун-тарвузлари билан шаҳарликлар дастурхонини безайдилар!» деб ваъзхонлик қилишади. Жумладан, Бухоро районидаги «Ленинград» колхозининг раиси Ражаб Обидов давлатга сабзавот беришдан кўра қуруқ ваъда беришни афзалроқ кўради. Шунинг учун ҳам хўжаликда сурункасига бир неча йилдан буён давлатга сабзавот сотиш плани бажарилмай келади. Колхоз 1971 йилда давлатга сабзавот сотиш планини 69 процент адо этган бўлса, 1972 йилда 66 процент бажарган, холос.

Шу райондаги Карл Маркс номли колхоз (раиси Т. Жабборов) 1971 йилда давлатга сабзавот сотиш юзасидан белгиланган планни 89 процент бажаргани ҳолда, ўтган йили 68 процент бажарган. «Пахтакор» колхозида 1972 йилда давлатга сабзавот сотиш плани 66 процент бажарилди, холос! Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Умуман, Бухоро районида сабзавотчилик — зарарли тармоқлар қаторига кириб қолди. Ўтган йили район бўйича сабзавотчиликдан 360 минг сўм зарар кўрилди. Хўш, бунинг сабаби нимадан? Даставвал шуни қайд қилиш керакки, бу ердаги сабзавотчилик бригадаларига кам қувват, баъзан ташландиқ ерлар ажратиб қўйилади. Карталар майда бўлганидан машина-механизмлардан фойдаланиш имконияти йўқ. Бунинг устига сув, минерал ва маҳаллий ўғитлар ўз вақтида берилмайди. Натижада ҳосил паст, сарф-харажатлар кўп бўлиб, қилинган меҳнат ўз ўрнини қопламайди.

Худди шундай аҳволни Шофиркон районида ҳам учратасиз. Бултур «Шофиркон», Ленин номли, Ильич номли хўжаликларда сабзавот етиштириш юзасидан тузиб чиқилган тадбирлар ўлда-жўлда қолиб кетди. Бунинг устига, сабзавотчилик, полизчилик бригадаларига колхознинг беда, маккажўхори, ғалла майдонлари ҳам бириктиб қўйилди. Оқибатда сабзавот ва полиз экинларидан кам, сифатсиз ҳосил олинди. Район хўжаликлари сабзавотчиликдан 100 минг сўмдан ортиқ зарар кўрганликларининг боиси ҳам ана шунда! Когон, Вобкент, Қизилтепа районлари хўжаликларида ҳам сабзавот ҳосилининг баракаси бўлмаяпти.

Бухоронинг тупроғи унумдор, иқлими иссиқ. Бу қадимий воҳада илгари у пишиқчиликдан бу пишиқчиликка етадиган «қорақанд», «гулоби», «амири», «оқ новвот» қовунлари, «қўзивой», «мрамир» каби тарвузлар ҳамманинг эътиборини ўзига тортиб келган. Афсуски, областда барча имкониятлар бўла туриб, қовун-тарвузларнинг хиллари ва навлари камайиб кетмоқда. Қизилтепа қовунларининг довруғи, Кармана тарвузларининг шуҳратини тиклаш лозим. Бу соҳадаги кўп йиллик тажрибалар, боболеҳқонларнинг анъанавий меросидан моҳирлик билан фойдаланилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Ҳозирги вақтда сабзавот, полиз, картошка ва бошқа экинларга машина-механизмлар ёрдамида ишлов бериш катта аҳамиятга эгадир. Бироқ, областда бу муҳим вазифага етарли аҳамият берилмаётир. Ўтган хўжалик йилида Свердлов районидаги Киров номли, Охунбобоев номли, «Ўзбекистон», «Коммунизм» колхозлари, Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозида сабзавот-полиз экинлари «СОН-2,8» маркали сеялкаларда экилди. Қатор ораларига ишлов беришда оддий культиваторлар тракторларга тиркаб ишлатилди. Бу тадбир яхши самаралар берган эди. Афсуски, сабзавотчилик, полизчиликда қўлланилаётган илғор тажрибалар кенг оммалаштирилмаяпти. «Узсельхозтехника» область бирлашмаси (бошлиғи В. Е. Каншин) колхоз, совхозларни бу хил машина-механизмлар билан таъминлашда фаолиятсизлик кўрсатмоқда.

Бу йил областда салкам 6000 гектар майдонга сабзавот, полиз экинлари, картошка экиш планлаштирилган. Лекин, ҳалига қадар хўжаликлар картошка экадиган машина-механизмлар билан таъминланмаган. Бир қатор районларда картошка уруғи етишмайди. Сабзавот уруғи экишда қўлланиладиган «СОН-2,8» маркали сеялкаларга ҳам талаб катта. Аммо, уни қай тарзда ишлатиш, сабзавот уруғларининг маълум миқдорда, аниқ экилишини таъминлаш юзасидан кўргазмали семинарлар ўтказилгани йўқ. Бундай хотиржамлик кайфиятига барҳам берадиган вақт келмадимикин-а?!

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Фотолавҳалар

ТАХТАКУПИР районидаги Карл Маркс номли совхоз қўйчивонлари граждан-ҳаво флоти учувчиларини қанотли дўстларимиз дейишади. Бунинг боиси бор. Чунки, вертолётчилар чорвадорлар ҳузурида тез-тез бўлиб, уларга зарур буюмлар ва қўйлар учун озуқа етказиб беришади. Юқоридаги суратда ана шу акс эттирилган. Пастдаги суратда эса шу совхоз Чимбой бўрдоқичилик базасининг бригада бошлиғи К. Танабоев.

Р. Саидов фотолари.

ХУШХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

● **ФОРИШ** районининг ғаллакорлари Сирдарё областида биринчи бўлиб баҳори дон экиш планини бажардилар. Механизаторлар беш кун ичида 4700 гектар майдонга дон экдилар. Экин экиш давом этмоқда. Хўжаликларда пландан ташқари арпа экилаётир.

◆ **ТОШКЕНТ** областининг Юқори Чирчиқ, Урта Чирчиқ, Оҳангарон ва бошқа шу каби ғаллакор районларида экиш кампанияси қизғин бошлаб юборилди. Баҳорги ғалла майдони бу йил 19 минг гектарни эгаллайди.

◆ **УЗБЕКИСТОН**нинг жанубидаги Термиз, Шўрчи, Денов районларидаги хўжаликларда ҳозиргача бир неча ўн минг гектар очиқ ерга карам кўчатлари ўтқазилди. Эртаги сабзавотлардан пиёз, редиска, сабзи экиш қизғин давом эттирилмоқда.

◆ **ФАРҒОНА** области хўжаликларида оммавий равишда тут кўчати ўтқазишга киришилди. Каналларнинг бўйларига, пахта далалари ва йўлларнинг ёқасига планлаштирилган тўрт ярим миллион туп тут кўчатларининг энг яхши дурагай навларидан чорак миллионтаси ўтқазилди. Бу йил областда тут кўчатлари ўстириш зонаси кенгайтирилади. Марказий Фарғонанинг янгидан ўзлаштирилган ерларига кўплаб тут кўчатлари ўтқазилаётир.

◆ **ҒУЗОР**да Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 55 йиллиги байрами кунида номаълум солдатга ўрнатилган ҳайкал очилди.

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШ ЮЗАСИДАН 1973—1975 ЙИЛЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН

ТАДБИРЛАР

Сирдарё областида 1966 йилдан 1972 йилгача пахта етиштириш 300 минг тоннадан 515 минг тоннага етди. Областда қўриқ ерларни ўзлаштириш ва янги совхозлар қуриш кенг кўламда олиб борилмоқда, хўжаликларнинг моддий базаси ва техника таъминоти анча мустаҳкамланди, илғор технология сабот билан жорий этилмоқда, меҳнат унумдорлиги ошди, деҳқончилик маданияти муттасил кўтарилмоқда.

Область колхоз ва совхозларида қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 1966—1971 йилларда 152,1 миллион сўмликдан 233,8 миллион сўмликка етди, ёки 54 процент кўпайди. Колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг фаровонлиги ошмоқда.

Лекин шундай бўлса ҳам, фойдаланилмаётган катта-катта резервлар борки, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини янада кўпроқ етиштириш учун шу резервлар ишга солиниши керак. Сирдарё областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари Бутуниттифоқ мусобақасига қўшилиб, ана шу резервларни ишга солиш учун бутун куч ва билимларини сарфлаб кураш олиб боришга қаттиқ бел боғлаганлар. Шу мақсадда қуйидаги тадбирлар белгиланди:

— 1975 йилга бориб пахтазорлар 260 минг гектарга етказилади, ҳосилдорлик оширилиб, ялпи пахта ҳосили 1973 йилда 520 минг тоннага, 1974 йилда 570 минг ва 1975 йилда камида 600 минг тоннага етказилади;

— 1973 — 1975 йилларда 88,2 минг гектар янги суғориладиган ер, шундан 1973 йилда 26,75 минг гектар, 1974 йилда 30,35 минг гектар, 1975 йилда 31,1 минг гектар ер оборотга киритилади, шу жумладан «Голодностепстрой» бошқармасининг қўриқ ерлардаги совхозларида 66 минг гектар, шундан 1973 йилда 22 минг, 1974 йилда 22 минг ва 1975 йилда 22 минг гектар ер оборотга киритилади;

— 1973 — 1975 йилларда 70,6 минг гектар майдондаги ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, 29 минг гектар ерни яхшилаб текислаш, 19,9 минг гектар ерни суғорадиган ариқ ва каналларни реконструкция қилиш ишлари бажарилади. 251 та тик дренаж қудуғи ишга туширилади;

— вақтинча фойдаланилаётган 10.267 гектар ерни, шу жумладан 1973 йилда 5643, 1974 йилда 3080, 1975 йилда 1540 гектар ерни қишлоқ хўжалик оборотига қайтариш ишлари комплекси бажарилади;

— суғориладиган ерларнинг оборотдан чиқиб қолишига йўл қўймасдан улардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ишлари ўтказилади, бунинг учун суғориладиган ерларнинг ҳар бир гектаридан тўла-тўкис фойдаланиш, жорий мелиоратив тадбирлар — ерларни текислаш, шўрини ювиш, хўжаликлар ўртасидаги ва хўжаликлар ичидаги коллектор-зовур тармоғини тозалаш ишларининг зарур ҳажмини бажариш чоралари белгиланди. Ерларнинг мелиоратив ҳолати қалтислигини ҳисобга олиб, суғориш нормасини асоссиз оширишга йўл қўйилмайди, сувдан фойдаланиш коэффициенти ва суғориш системаларининг фойдали иш коэффициенти иложи борича кўпайтирилади;

— пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишнинг энг муҳим омиллари — алмашлаб экишни тезроқ ўзлаштириш, ишларни комплекс механизациялаш ва минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш асосида деҳқончилик маданияти ҳар томонлама оширилади. Пахта ҳосилдорлигини ўстириш ва ялпи пахта ҳосилини кўпайтириш ўғит ишлатишни кўпайтиришга ва уни рационал фойдаланишга боғлиқ. Ерларга табақалаштирилган ҳолда, ҳосилдорликка ва тупроқ шароитларига қараб, агрохимия картограммаларига мувофиқ равишда ўғит солинади;

— пахтачиликда илғор технологияни жорий этишни давом эттириш ва ишларни комплекс механизациялаш тадбирлари амалга оширилиб, 1975 йилда икки ярусли плуглар билан ҳайдаладиган ер майдонлари 173 минг гектарга, қора чигитни уяларга белгиланган миқдорда ташлаш усулида экиш 188 минг гектарга етказилади. Жами майдонда чигит кенг қаторлаб экилади ва айни вақтда гербицид ҳам солинади, ғўза механизмлар ёрдамида чеканка қилинади. 156 минг гектар ердаги экинлар қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши ерда ишлатиладиган аппаратлар ёрдамида дориланади. 1975 йилда пахта териш машиналарида 450 минг тонна пахта терилиб, машина терими даражаси 75 процентга етказилади. 175 минг гектар ердаги пахта қўл меҳнати сира ишлатилмай териб олинади ва ҳар центнер пахтани етиштиришга бўладиган меҳнат сарфи 18,7 одам-кунигача камайтирилади;

— 1973—1975 йилларда қолоқ колхозлар, совхозлар, бўлимлар, бригадалардаги пахта ҳосилдорлигини ошириш ва уларни ўртача, сўнгра эса илғор колхозлар, совхозлар, бўлимлар, бригадалар даражасига етказиш тадбирлари амалга оширилади;

— экинзорлар структурасини такомиллаштириб, алмашлаб экишни жорий этиб, суғорилаётган ерлардан яхшироқ фойдаланиб ва экин майдонларини кўпайтириб, 1975 йилда дон етиштириш 1972 йилга нисбатан суғориладиган ерларда 2,5 баравар, шу жумладан шоли етиштириш 1,7 баравар, маккажўхори етиштириш 6,6 баравар, картошка етиштириш 6 баравар, сабзавот етиштириш 1,8 баравар, полиз маҳсулотлари етиштириш 2,2 баравар, дағал хашак етиштириш 2,6 баравар, силос етиштириш 1,8 баравар кўпайтирилади. Озуқа базасини мустаҳкамлаш, жамоат чорвасини яхшироқ боқиш ва асраш асосида гўшт етиштириш 52 процент ва сут етиштириш 40 процент, жун етиштириш 1,7 баравар, тухум етиштириш 2,1 баравар кўпайтирилади;

— колхоз ва совхозларда тракторлардан, ер қазиш машиналаридан, автомобиллардан, қишлоқ хўжалик машиналаридан фойдаланиш яхшиланади, техника қандай сақланилаётганлигини контроль қилиш кучайтирилади ва унинг барвақт брак бўлиб, ҳисобдан чиқариб юборилишига йўл қўйилмайди. Машина-тракторларни ишлатиш, ремонт қилиш ва уларга техника хизмати кўрсатиш даражаси оширилади, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг энг яхши формалари жорий қилинади;

— ҳамма колхоз ва совхозлар доимий малакали механизатор кадрлар билан таъминланади, бу кадрларга нормал уй-жой, маданий-маиший ва ишлаб чиқариш шароитлари яратиб берилади;

— 1973—1975 йилларда область колхоз ва совхозларида жорий ремонт қилувчи 43 та устахона, техника хизмати кўрсатувчи 84 та пункт, 67 та нефть базаси, қишлоқ хўжалик техникаси сақланадиган 101 та бостирма, қаттиқ қопламали 185 та майдонча қурилади;

— хўжаликлардаги раҳбар кадрлар ва мутахассисларнинг, механизаторлар ва оммавий касбдаги кадрларнинг мунтазам равишда таълим олиши ва малакани ошириши ташкил этилади;

— иқтисодий иш такомиллаштирилади, иқтисодий кенгашлар ва иқтисодий анализ бюроларининг фаолияти кучайтирилади, меҳнатни тўғри ташкил қилиш, ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлиги учун қишлоқ хўжалик мутахассисларининг роли ва масъулияти оширилади. Пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштиришга бўладиган чиқим структураси таҳлил қилиниб, бу чиқимларни камайтириш йўллари қидириб топилади, пул ва моддий техника ресурсларини ишлатишда иқтисод ва тежамкорликнинг қаттиқ режими вужудга келтирилиб, шу асосда ишлаб чиқаришнинг рентабеллилигини оширишга ва маҳсулот таннархини камайтиришга эришилади. Бўлимлар ва бригадаларнинг мутахассислари, раҳбарлари учун иқтисодий билим асосларини ўрганиш доимий курслари ва семинарлари ташкил қилинади.

Сирдарё областининг партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари дала ва ферма меҳнатчилари ўртасида ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтирадилар, социалистик мусобақани янада кенг авж олдириш, унинг таъсирчанлигини, ошкоралигини ошириш ва шу асосда илғор меҳнатчилар ва коллективлар тажрибасини ўз вақтида оммалаштириш, социалистик мусобақа ғолибларини маънавий ва моддий рағбатлантириш учун шароит яратадилар.

Область қишлоқ хўжалик меҳнатчилари КПСС XXIV съездининг коммунизм моддий-техника базасини барпо этиш соҳасидаги тарихий қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун янада зўр ғайрат билан фидокорона меҳнат қилишга азму қарор берганлар.

ҒАЛЛА ВА БЕДА ЭКИШ ҚИЗҒИН

Республика областларида ғалла ва беда экишнинг бориши тўғрисида шу йил 3 мартга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — ғалла экилган майдон (гектар ҳисобида); учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида; тўртинчи стун — беда экилган майдон (гектар ҳисобида); бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Наманган	2210	110,5	1496	13,0
Сурхондарё	14396	105,9	4794	47,9
Қашқадарё	22921	76,4	2346	18,8
Сирдарё	35593	72,1	4831	20,7
Тошкент	8495	40,8	966	5,8
Самарқанд	32084	39,6	1448	6,3
Андижон	1360	34,0	2289	21,8
Фарғона	161	2,7	3319	21,4
Бухоро	100	0,8	100	0,7
Хоразм	—	—	—	—
ҚҚ АССР	—	—	—	—
Республика бўйича:	117320	53,1	21589	13,8

Планетамизда

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ КОМИССИЯСИНИНГ СЕССИЯСИДА

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БОШЛИҒИНИНГ НУТҚИ

ЖЕНЕВА, 2 март. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инсон ҳуқуқлари билан шуғулланувчи комиссиясининг бу ерда Миллатлар саройида ўтказилаётган сессиясида кун тартибидаги асосий моддалардан бири — ирқий камситишнинг барча формаларини тугатиш масаласи муҳокама қилина бошланди.

Совет делегациясининг бошлиғи Е. Н. Макеев умумий мунозарада сўзга чиқиб, ирқчилик одам одамни эксплуатация қилишидан, бир миллат ва халқнинг бошқа миллат ва халқларни эзишидан манфаатдор бўлган синфларнинг идеологияси ва қуроли эканлигини уқтириб ўтди. Ҳозирги вақтда, деди совет вакили, империализмнинг энг реакцион ва агрессия кучлари халққа зид бўлган босқинчилик сиёсатини ўтказишда ирқчиликдан кенг фойдаланмоқдалар. Шунинг учун ҳам империалистик давлатлар, айниқса НАТО блокининг аъзолари Африка жанубида ирқчилик, апартеид ва мустамлакачиликнинг суянчиқларини ҳар томонлама қувватлаб, рағбатлантирмоқдалар, ҳозирги замоннинг мана шу шармандали ҳодисалари билан курашиш йўлида самарали чоралар кўришга ва бу чораларни амалга оширишга тўсқинлик қилмоқдалар.

СССР вакили Жанубий Африка Республикаси ҳукмрон юқори табақасини, Родезиядаги ирқчиларни, Португалия мустамлакачиларини халқаро монополиялар билан боғлаб турган ҳарбий-сиёсий ва иқтисодий манфаатлар борлигини конкрет фактлар билан кўрсатиб берди.

Сўнгра Е. Н. Макеев Жанубий Африка ирқчиларининг халқаро сионизм билан алоқалари мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатиб ўтди. Империализм, ирқчилик ва сионизм кучлари, деди совет вакили, Африка халқларини четлатиб қўйиб, уларнинг энг зарур манфаатларига қарши тил бириктирмоқдалар.

Нотиқ СССРнинг муҳокама қилинаётган проблемага нисбатан бўлган позициясига тўхталиб айтдики, Совет Иттифоқи тинчлик, дўстлик ва барча халқларнинг тенг ҳуқуқлиги сиёсатини қатъият ва изчиллик билан ўтказиб келмоқда, эски ва янги мустамлакачиликка, ирқчиликка, миллий ва ирқий зулмнинг барча формаларига кескин равишда қарши чиқмоқда. СССР ташаббуси билан, деди совет вакили, мустамлакачиликка, ирқчиликка, ирқий камситишга ва апартеидга қарши курашга қаратилган бир талай қарорлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг турли органларида қабул қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, деди совет делегати, 1971 йилнинг мартида КПССнинг XXIV съездида қилган докладида СССР ташқи сиёсатининг асосий вазифаларидан бирини белгилаб бундай деди: «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қолган мустамлакачи режимларни тугатиш тўғрисидаги қарорлари тўла равишда амалга оширилиши лозим. Ирқчилик ва апартеид кўриниишлари ёппасига қораланиши ва бойкот қилиниши керак».

«Совет яҳудийларининг аҳволи тўғрисидаги масала» деб номланган масалага комиссия аъзоларининг диққат-эътиборини сунъий равишда тортишга уринган Исроил вакилининг жирканч туҳматига совет делегациясининг бошлиғи кескин зарба берди.

Яҳудий миллатидан бўлган совет граждандари, деди нотиқ, совет халқининг ажралмас ва тенг ҳуқуқли бир қисмидирлар, улар ўз тақдирларини социалистик жамият билан абадий боғлагандирлар.

АНГЛИЯ КОНСЕРВАТОРЛАРИНИНГ РОДЕЗИЯ ИРҚЧИЛАРИ БИЛАН АЛОҚАЛАРИ

ЛОНДОН, 2 март. (ТАСС). Англиянинг консерваторлар ҳукумати Жанубий Родезиядаги ирқчилар режими билан «гаплашиб бир фикрга келиш» ниятидан ҳали ҳам қайтгани йўқ. Ташқи ишлар ва миллатлар ҳамдўстлиги ишлари министри Дуглас-Хьюм умумпалатасида саволларга жавоб бериб, консерваторлар партияси «Ян Смит билан ҳамиша алоқа қилиб турибди» деди.

Бундай алоқалар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг Жанубий Родезия ва Жанубий Африка Республикаси билан савдо қилишни тақиқлаб қўйган қарорига хилоф равишда Смитнинг ирқчилик режими билан Британия монополиялари давом эттириб келаётган доимий алоқаларни «расмийлаштирмоқ» учун Англия — Родезия муносабатларини бартараф қилиш мақсадини кўзда тутмоқда. Кейинги маълумотларга қараганда, Англиянинг 200 га яқин саноат компаниялари томонидан Жанубий Родезияда ташкил этилган 300 та филиал ва корхоналар ишлаб турибди, уларнинг қиммати 50 миллион фунт стерлингдан кўпроқ деб баҳоланмоқда. Зимбабведаги беш миллиондан зиёдроқ африкалик аҳолининг арзон меҳнатини эксплуатация қилиш Англия саноатчиларига жуда катта фойда келтирмоқда. Британия консерваторларининг Жанубий Родезиядаги ирқчилар билан алоқани тобора мустаҳкамлаётганлигининг сабаби ҳам мана шу.

Ўн йилдан буён португалиялик мустамлакачиларга қарши қаҳрамонона кураш олиб бораётган Гвинея (Бисау) ватанпарварлари катта муваффақиятларга эришдилар. Улар Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги африкаликлар партияси раҳбарлигида мамлакатнинг учдан икки қисмини Португалия босқинчиларидан тозаладилар. Суратда: озод қилинган район аҳолиси халқ армияси жангчиларини илиқ кутиб олмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

ПАРИЖДА ҚАБУЛ

ПАРИЖ, 2 март. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг ташқи ишлар министри Нгуен Тхи Бинь Вьетнамга бағишланган халқаро конференция ўтказилиши муносабати билан пайшанба куни қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида халқаро конференция иштирокчилари, шу жумладан СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико бошчилигидаги совет делегацияси қатнашди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ВАШИНГТОН.** Президент Р. Никсон бу ерга келган Голда Меирни неча Оқ уйда қабул қилди.

Оқ уй вакили айтдики, учрашув вақтида Яқин Шарқдаги аҳвол муҳокама қилинди. Г. Меир, деди Оқ уйнинг вакили, мадад беришни давом эттираётган АҚШ ҳукуматига ташаккур изҳор қилди. Оқ уй вакилининг айтишига қараганда, президент Никсон «Исроилга ҳарбий ва иқтисодий ёрдам бериб туриш ниятидамиз, деб бош министрни ишонтирган».

● **НЬЮ-ЙОРК.** Халқаро граждан авиацияси ташкилоти Исроилнинг Ливия пассажир самолётига нисбатан қароқчиларча қилган ҳужумини қаҳр-ғазаб билан қоралади. Ташкилотнинг бу ерда давом этаётган фавқулодда сессиясида делегатларнинг кўпчилик овози билан резолюция қабул қилинди. Резолюцияда Исроилнинг ҳаракатлари қораланади ва 106 кишининг ҳалокатига сабаб бўлган можаро дарҳол текшириб чиқилсин, деб талаб этилади. Исроил вакилигина резолюцияга қарши овоз берди.

● **ДУБЛИН.** Ирландияда 28 февралда ўтказилган умумий сайловда овоз беришнинг дастлабки якунларига қараганда, Ирландия парламентидаги 131 ўринни кимлар эгаллаганлиги маълум бўлди. Ҳукмрон Фианна Файл партияси 64 ўрин, Фине Гал партияси 4 ўрин, лейбористлар 17 ўрин ва «мустақиллар» 2 ўрин олди. Овозларни санаш давом этмоқда.

● **ГАВАНА.** Кубанинг революцион ҳукумати 1973 — 1974 ўқув йилида мамлакатдаги ўрта мактабларнинг ўқувчилари учун 107 мингдан зиёд янги стипендиялар тайинлади.

Революциядан илгари Куба мактаб ўқувчиларидан бир мингдан камроқ кишига давлат стипендиялари берилган эди. Ҳозирги вақтда ўқувчилардан қарийб ярим миллион киши давлат стипендиялари билан таъминланган.

● **БАЙРУТ.** Байрутда чиқадиган «Аннахор» газетасининг ёзишича, кенг истеъмол моллари нархининг индекси шу йилнинг январь ойидагина шундан аввалги ойдагига нисбатан ўрта ҳисобда 6 процент ошган. Озиқ-овқат маҳсулотлари нархи ўрта ҳисобда 10 процент кўтарилган. (ТАСС).

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

КЛАССИК КУРАШ

Ростов шаҳрида «Буревестник» жамияти марказий совети шахсий биринчилиги мусобақалари бўлди. Мусобақада тошкентлик ёшлардан В. Цой, Ю. Календарев вазнларига кўра ғолиб саналдилар. Уларга жамият чемпиони номи ва олтин медаллар берилди. Мусобақада иштирок этган яна бир спортчимиз Владимир Тёга кумуш медаль насиб қилди.

ҚЎЛ ТЎПИ

Глазов шаҳрида мамлакат биринчилиги учрашувларининг дастлабки даврасн тугади. Пойтахт армиячилари даврани 12 очко билан пешқадам сифатида якунлашди. ЦСКА командасидан 32:25, ЗАС коллективидан 20:16 ҳисобида енгилган Тошкент жисмоний тарбия институти командаси 5 очко билан кифояланди. Спортчиларимиз ўйинлар жадвалининг охиридан учинчи бўлиб турибдилар. Давра якунига кўра, айрим спортчиларга совринлар топширилди. Улар орасида жами 50 та тўп киритолган тошкентлик Виктор Антонов ва ўйиновчи тренер Т. Абдураҳмонов ҳам бор.

БОЛАЛАР СПОРТИ

Тошкентда жисмоний тарбия ва болалар спортини ривожлантириш масалаларига бағишлаган йиғин бўлди. Республика халқ маорифи активининг бу йиғилишида область, шаҳар халқ маорифи бўлимларининг мудирлари, болалар-ўсмирлар спорт мактабларининг директорлари ва мутахассислар иштирок этишди. Актив йиғилишини Ўзбекистон ССР маориф министри С. Шермуҳамедов қисқача кириш нутқи билан очди. Республика маориф министрининг биринчи ўринбосари С. Романовнинг мактабларда жисмоний тарбия ва спортни янада яхшилашга оид доклади кенг муҳокама қилинди.

ФИГУРАЛИ УЧИШ

«Томошабинларнинг олқишлари биз учун гўё музика бўлиб янгради. Қарсаклар жўрлигида ўз чиқишимизни ниҳоясига етказа олдик». Маҳоратли фигурачимиз Ирина Роднина шундай деди. Бунга сабаб Братиславада ўтаётган жаҳон чемпионатининг иккинчи куни юз берган воқеа бўлди. Ирина билан Александр Зайцев эркин программани ижро этаётганларида кутилмаганда музика тўхтаб қолди. Аммо фигурачилар парво қилмай программани охирига етказишди. Судьялар совет спортчиларининг ўйин вақтида кўрсатган бундай иродаларини юқори — 5,9 балл билан баҳолади. Шундай қилиб, Европа чемпионлари жами 423,90 балл билан олтин медалларни қўлга киритишди. Кумуш медаль ҳам совет спортчиларидан Л. Смирнова билан А. Улановларга берилди.

Бегона ўтларга қарши курашда Тошкент ўсимликларни ҳимоя қилиш институти ходимлари ибратли ишлар қилмоқдалар. Суратда: гербицидлар лабораториясининг илмий ходимлари Олим Алимов ва Антонина Гузенко. Улар бегона ўтларга қарши курашда қўлланиладиган дориворлар яратиш устида ишлашяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

Саҳифада:

БИНОКОРЛАР СОВҒАСИ
◆
ИЛҒОР МАТБААЧИЛАР
◆
ИЗЛАНИШ ВА ТАДҚИҚОТ
◆
САНЪАТ ОЛАМИДА
◆
МУСОБАҚАЛАР, РЕКОРДЛАР
◆
ФЕЛЬЕТОН: АРИЗА ЁЗ, АЗИЗИМ

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ЮЗИНЧИ ОБРАЗ

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ҳасан Юнусовни театр мухлислари яхши билишади. У 35 йилдирки, Ленин орденли Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театрида ўз маҳоратини намойиш қилиб келмоқда. Бу актёр томошабинларга Сарвар Азимовнинг «Замон драмаси»даги Ғулом образи орқали танилганди. Кейинги йилларда «Алишер Навоий», «Шоҳ Эдип», «Қирол Лир», «Ревизор», «Бой ила хизматчи» спектаклларида қатнашиб, театр санъатида ўзига хос ўрин эгаллади.

Яқинда томошабинлар кекса санъаткор ижросидаги янги образ билан танишдилар. Ҳасан Юнусовнинг бу роли Ҳамза театри саҳнасида ижро этилган юзинчи образ эди. Бу сафар у драматург Асқад Муҳторнинг «Самандар» асаридаги Муллажонов қиёфасида кўринди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

НАФИС БЕЗАКЛАР

Ғафур Ғулом номли бадиий адабиёт ва санъат нашриётида яна бир янги китоб чоп этилди. Амир Хисрав Деҳлавий лирикаси ва танланган афоризмларини ўз ичига олган бу китобни тошкентлик рассом Иван Кириакиди безаган. У шоир китобига жилва беришда тасвирий санъатнинг 24 хилдан кўпроқ усул ва элементларидан фойдаланди. Китоб муқовасидан тортиб илова тариқасида берилган турли расмларда ҳам шоир айтмоқчи бўлган фикрларни ифодалашга ҳаракат қилинган.

Рассом И. Кириакидининг бу иши кўпроқ шарқ миниатюраларига, ўймакорларининг ишига ўхшаб кетади. Китобнинг биринчи бетидаги расм жуда усталик билан нафис ва аниқ чизилгани ўқувчи диққатини тортади. Расмлар доира шаклида. Бу эса қандайдир улкан дарахт кесмасидаги халқаларни эслатади.

О. АПУХТИН.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Мультфильм. 10.10 — Эртак кетидан эртак. 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — «Будильник». 11.45 — Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун кўрсатув. 12.15 — Концерт. 13.00 — Қишлоқ хабарлари. 14.00 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. 15.15 — Инсон ва қонун. 15.48 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 16.45 — Эстрада концерти. 17.50 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Звездочка». 18.45 — «Ахборот». 19.00 — **«Экран хандаси»** (такрорий кўрсатув). 19.40 — «Ахборот». 20.00 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати (Москва). 23.00 — **Садриддин Айнийнинг** адабий портрети. 24.00 — «Вақт». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.50 — МОСКВА. **Қобул миссияси** (бадиий фильмнинг 1-2-сериялари). 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.20 — Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари. 21.20 — **Дворянлар уяси** (бадиий фильм). 23.00 — Ҳужжатли фильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.45 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/III да **Ёрил тош** (кундузи), **Боғчасарой фонтани** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/III да **Афсона яратган қиз** (кундузи), **Шоҳ Эдип** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/III да **Ўжарлар** (кундуз соат 12 да), **Жумагул** (кеч соат 7 яримда), 5/III да **Менинг жаннатим.**

КИНО

Аёллар ва берсальерлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Ҳалокатли хато; Оцеола — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда).

Нишонли атом — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз соат 12 ярим, 5 ва кеч 7 да), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 2, 3, 5, кеч 6 ва 8 да).

Кашмирдаги севги — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 12 ярим, 3, 5.50 ва кеч 8.20 минутларда).

Сибирлик аёл — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1.30, 4, кеч 6.30 ва 8.45 минутларда).

Жосуслик эҳтирослари ва Сенинми, шошмайтур! (5 серия), **Нишонли атом** — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 2, 3, 5, кеч 6, 8 ва 9 да), «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз 2, 5 ва кеч 8 да), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 9.30, кундуз 12.15, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда).

Дайди — «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 2, 5 ва кеч 8 да).

АХБОРОТ

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Тошкент трактор заводи ишчилари учун тўртта янги уй-жой биноси фойдаланишга топширилди. Уйларда бир йўла 300 га яқин оила ҳовли тўйлари ўтказди. Икки кинотеатр, ҳамма қулайликларга эга бўлган спорт комплекси, маиший хизмат кўрсатиш уйи, болалар комбинати, 800 томошабинга мўлжалланган маданият саройи завод ишчилари хизматида. Тўртта микрорайонни бирлаштирувчи 184 гектарли майдонда катта қурилиш ишлари бошлаш кўзда тутилган.

А. ГЕХТЛЯР.

«ЎЗБЕКИСТОН ЭНЕРГЕТИКАСИ»

Республика илмий-оммабоп ва хроникал ҳужжатли фильмлар киностудиясида янги фильм яратилди. Студияда суратга олинган навбатдаги картина «Ўзбекистон энергетикаси» деб аталди. Бу кинолентада республикамиз энергетикасининг тарихи, дастлабки марта ишга туширилган Бўзсув, Чирчиқ, Фарҳод ГЭСлари ҳамда ҳозирги кунда қад кўтараётган йирик нурхоналар ҳақида ҳикоя қилинади.

Янги ҳужжатли фильмда электрлашган Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ва саноати, экономикамизнинг ютуқлари ёрқин лавҳаларда ўз ифодасини топган. Фильмни ёш режиссёр Р. Шарифжонова ва оператор О. Шомаҳмудовлар экранлаштиришган.

ҲАВО ТАКСИСИ ТЕРМИЗДА

Пассажирлар тезучар ҳаво лайнери «ЯК-40» самолётини жуда ёқтиришади. Бу самолётни баъзан ҳаво таксиси ҳам деб юритишади. 27 пассажирга мўлжалланган бу реактив машина энди республикамизнинг энг жанубида жойлашган Термиз шаҳрига ҳам парвоз қиладиган бўлди. «ЯК-40» самолётининг дастлабки синов маршрути муваффақиятли ўтди. Техник рейс деб аталган Тошкент — Термиз ва Термиз — Тошкент маршрути бўйича ўтказилган парвозда Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Б. Грубий, штурманчилар бошқармаси байроқдори Г. Сайгак, кема командири — учувчи В. Патрушев, иккинчи учувчи С. Самойленко, бортмеханик П. Сульдин, борт проводник И. Боляганова қатнашди. Янги маршрут бўйича «ЯК-40»нинг қатнови шу йилдан бошлаб мунтазам йўлга қўйилади.

А. ДИНОРОВ.

* * *

Шунингдек, редакциямизга қашқадарёлик Қ. Пирматов, самарқандлик М. Хусайнов, Н. Исматов, Э. Файзиев, фарғоналик Э. Юнусов, К. Муҳиддинов, С. Саҳобов, оддий солдат Т. Холмуродов, Тошкент областидан Юнусов, Г. Абдуллаева, гулистонлик Э. Рўзибоев, андижонлик Турғунов, Ш. Каримов, Сирдарё областидан И. Отабоев, А. Мамараҳимов, урганчлик С. Жонибеков, Сурхондарё областидан Й. Тоғаев, Туркманистондан Жонпўлатовлар ҳам хабарлар йўллашган.

ИККИ ПАСПОРТЛИ ОДАМ...

ФЕЛЬЕТОН

Хўш, қани, қай бирингизни мақтайлик?

Узоқ-яқиндан узун-қисқа овозлар эшитилди:

— Мени мақтанг.

— Биз ҳам қуруқ қолмайлик...

Оббо, мақтовга муҳтож бўлиб турганлар анча экан-ку! Бирини мақтасанг, иккинчиси ранжиб қолар. Майли, ҳозирча Ғазалкент консерва заводининг бош инженери Гурам Владимирович Есебуани «мадҳ» этайлик.

Гурам ҳали ёш. Эндигина 31 га кирмоқчи. Шунга қарамай, олғирликда, қўполликда анча «малака» орттирган. Кабинетидан ташқарида у билан бирор ишчи-хизматчи гаплашиб олмоқчи бўлса, балога қолади:

— Бош инженернинг кабинети қаерда эканлигини билмайсанми?! Бор, ўша ерда кутиб тур!

Шу ўринда, бош инженер ҳаммага шунақа муомалада бўладими, деган савол туғилади. Ҳеч! У қариндош-уруғлари билан чақчақлашганида оғзидан бол томади. Мана, завод ҳовлисида тентираб юрган амакиваччасига нима дейди:

— Тристан Шалвович азизим, менинг соямда ўйнаб-кулиб, қиттай-қиттай отиб юравер.

Бош инженер 1971 йилнинг баҳорида ана шу меҳрибонини аллақаердан Ғазалкентга бошлаб келди.

— Ариза ёз, азизим, электрик бўласан.

Тристан Есебуа Ғазалкент консерва заводи директори номига ариза ёзди. Гурам Есебуа эса унинг бир чеккасига: «Завод директорига! 1971 йилнинг 9 апрелидан эътиборан 5-разрядли электрик қилиб расмийлаштиришингизни сўрайман», — деб панжара-гулчин имзо қўйди.

Ана шу кундан бошлаб Тристан Есебуа бош инженер қаноти остида хоҳласа ишлаб, хоҳламаса ишламай, ялло қилиб юраверди. Ой сайин мўмай маош оқиб келаверди.

Бош инженер Есебуа яқин қариндошларидан И. Ахвледианини ҳам ўзи синовдан ўтказган ўша осонгина усулда завод директорининг рухсатисиз ишга олди-қўйди. Ҳозир бу аёл сабзавот қабул қилувчи бўлиб «ишлаб турибди». Ана энди Есебуаларнинг мушугини биров пишт деб кўрсин-чи!

...1972 йилнинг ёз ойлари. Бўстонлиқ районидаги 13-совхознинг 4-бўлим бошқарувчиси Жўрабой Муталипов Ғазалкент консерва заводига олма топширгани келди. Бош инженер бир гап чиқариб, у билан жанжаллашиб турган эди, орага Тристан қўшилди. Кўз очиб юмгунча бу «паҳлавон» Муталиповни қора қонга бўяди.

Кутилмаганда бир куни бош инженернинг меҳрибонлари Тристанни партия сафига ўтказишга уриниб қолишди. Завод партия бюросининг секретари Тюргашкин ва унинг ўринбосари Крештеллар унга тавсиянома беришди. Коммунистлар таажжубда:

— Қайси яхши фазилатлари учун Тристанни партия сафига қабул қиламиз?! Ахир у партияга нолойиқ одам-ку!

Коммунистлар ўз сўзларининг устидан чиқишди. Тристан мулзам бўлиб аризасини қайтариб олди. Бош инженер Гурам Есебуа эса амакиваччасига қаршилик кўрсатган одамларга энди чап кўзи билан қарай бошлади.

Хўш, ҳурматли газетхон, Гурам Есебуани учар деб мақтасак бўлар эканми?

— Бўлади, лекин унинг таржимаи ҳолини яна бироз тўлдириш керак.

— Яхши. Демак, учарномамизни давом эттирамиз.

1968 йил. Ўшанда Гурам Владимирович Тошкент консерва заводида цех бошлиги эди. Талай кунжутни қайларгадир ғойиб қилиб, бошлиқларини андак хижолатга қўйгач, лавозимдан тўрт энликкина пасайтирилди. «Ўзконсерва» трестидаги баъзи саҳий амакиларнинг «оғир аҳволда» қолган Гурамга раҳмлари келдими, Ғазалкент консерва заводига бош инженер қилиб кўтаришди. Есебуа ана шу унутилмас кунгача Луначарское шоссесидаги 101-уйда истиқомат қиларди. Тошкент консерва заводига қарашли бу жой яқин ўртада бузилиши, унда яшовчилар учун янги шинам уйлар берилиши эҳтимолдан холи эмас. Гурам ана шундай деб ўйлайди. Шу сабабли ҳам у эски жойидан пропискадан чиқиб кетмади. Ғазалкент шаҳрига бориб жойлашиб олганидан кейин эса, Бўстонлиқ район ички ишлар бўлимига ёлгондан паспортимни йўқотдим, деб арз қилиб, иккинчи янги паспортни олди. Бу паспорт 1970 йилнинг 12 октябрида Ғазалкент шаҳар Звездочка кўча, 3-уйга қайд этилган. Бош инженер ҳозир шу жойда роҳат-фароғатда яшаяпти.

Гурам Есебуадек эндигина «униб-ўсиб» келаётган бир талантни ҳадеб мақтаб, кўкларга беқанот парвоз эттираверish инсофдан бўлмаса керак?! Нега деганда, у ютуқлар олдида эсанкираб қолиб, фирибгарлик борасида қўлга киритаётган «ғалабалар»ини кўпчилик олдида ошкор этиб қўйиши ва юзи қора бўлиб қолиши мумкин-да! Шундай экан, «бетга айтганнинг заҳри йўқ», деганларидек, уни огоҳлантириб қўйиш биз учун ҳам фарз, ҳам қарз!

1972 йил мавсумида Ғазалкент консерва заводини қайта қуриш ва қайтадан ускуналаш ишларини амалга ошириш мақсадида шу корхонада хизмат қилиб турган мутахассислар билан 9080 сўмга шартнома тузилди. Шартномада кўрсатилган юмушлар корхонадаги асосий иш пайтидан ташқари вақтларда бажарилиши керак эди. Бош инженер Гурам Есебуа «у қилинди, бу қилинди», деб ёзилган нарядларга қўл қўйиб, қуруқ қоғозни пулга айлантираверди. Хуллас, нарядда номлари қайд этилган шахсларга бир вақтнинг ўзида ҳам ойлик маош ёзилди, ҳам: «Иш кунларида бўш вақтлари тўрт соатдан, шанба ва якшанба кунлари саккиз соатдан ишлашди», — деб талай пул тарқатилди. Бу «қалтис ҳазил» давлатга 6668 сўмга тушди.

Завод директори Т. Рўзиев «ажаб» ишлар бўлаётганда қаёққа қараб турган эди, дерсиз? Унинг жавоби бундоқ:

— Бажариладиган ишларнинг нарядини, нарядда кўрсатилган ва бажарилган ишларнинг миқдорини, сифатини, тарифини бош инженер белгилайди. (Бу иш унинг вазифаси). Шундан кейин нарядлар тўппа-тўғри бухгалтерияга тушиб, пулга айланади. Бундай имкониятдан фойдаланган Есебуа 7 минг сўмча пулни «кечалари ишлашди» деб ўз шерикларига едирди. Бош инженер наряд ва бошқа ҳужжатларга қўл қўйиб, бухгалтерияга юборганида, уларни қайтадан текшириш менга ҳунук кўринди. Чунки бу бош инженернинг обрўйини тўкиш, унига нисбатан ишончсизлик бўлар эди. Бош инженерга ишониш керак. Негаки, ҳамма юридик, молиявий, хўжалик ва бошқа ҳужжатларга у мен билан баравар қўл қўйиб, тасдиқлашга ҳақли.

Соддадил директорнинг мана шу ишончидан «унумли» фойдаланган Есебуа қариндоши Тристан, механик Чернецов, токарь Ейтер, чилангар Плинингер, бош энергетик Вагнер сингариларнинг чўнтагини даста-даста пулга тўлдирди.

1972 йилнинг октябрь ойида «Ўзконсерва» трестига бир аноним хат келиб тушди-ю, Гурам Есебуанинг сирлари фош бўлиб қолди. Шунда ҳам Аброр Қосимхўжаев бош бўлган «Ўзконсерва» трестидаги раҳбар ўртоқлар шошилишмади. Орадан уч ой ўтиб, шу йилнинг 6 ва 7 февраль кунлари трестдан юборилган комиссия Ғазалкент консерва заводида бўлиб, «хатдаги у факт тасдиқланди, бу факт тасдиқланмади» қабилида акт тузиб, Тошкентга қайтди.

Шу йилнинг 17 январида Бўстонлиқ район ижроия комитети ички ишлар бўлимига яна имзосиз хат келди. Унда бош инженер Есебуа билан ҳамтовоқлари кўрсатган қатор «кароматлар» ўз ифодасини топган эди. Орган хизматчилари Ғазалкент консерва заводида текшириш ўтказганларида, қатор ғайри-қонуний ишлар фош бўлди.

Ғазалкент консерва заводида бундай «мақтовбоп» кашфиётлар энди содир бўлаётгани йўқ. 1967 йил мавсумида қилган жиноий ишлари учун заводдаги бир қатор текинхўрлар жиноий жавобгарликка тортилган эди. Бўстонлиқ район халқ судининг 1970 йил 4 мартда чиқарган ажримида ана шу жиноят мазмуни баён этилиб, завод директори Аброр Иброҳимович Қосимхўжаев, бош бухгалтер Сусанна Анатольевна Мартичова ва бошқа даҳлдор шахсларга нисбатан жазо чораси кўриш Бўстонлиқ район партия комитети ҳамда республика Озиқ-овқат саноати министрлигидан сўралган эди. Ўшандан кейин бош бухгалтер Мартинова «ўз аризасига биноан» ишдан секингина бўшаб қолди. Аброр Қосимхўжаев эса ҳозирда «Ўзконсерва» тресги бошқарувчиси бўлиб турибди. Қойил-е!

Гурам Есебуа ана шу кишиларни суянган тоғим, деб билади...

Азиз газетхон! Шу билан учарномани тугатамиз. Унга холис баҳо беришни республика Озиқ-овқат саноати министрлигидаги ўртоқлардан, Тошкент область Бўстонлиқ район прокуратурасидан кутамиз.

Усмон ЮСУПОВ.

Республикамиз пойтахтидаги 1-босмахонада китобларни сифатли қилиб чиқаришга алоҳида аҳамият берилади. Суратда: муқовалаш цехининг пешқадам контролёри Мавлуда Иброҳимова тайёр китобларни жўнатишга ҳозирламоқда.

И. Глауберзон фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

БИРИНЧИ КЛАССЛИ АРАВАКАШ

Қора денгиз бўйидаги кўркам шаҳар Сочи кўчаларида кексаларга кўз-ошна бўлиб қолган қадимий фойтун—арава пайдо бўлди. Бир вақтлар кишилар оғирини енгил, узоғини яқин қилган бу арава «Кавказ овули» ресторани олдида туришни одат қилди. Маълум бўлишича, фойтун аравакаши Баград Казав экан. У киши бугунги кунда 80 баҳорни кўрган бўлишига қарамай, тетик ва бардам. Кўпчиликнинг эътиборини тортган нарса аравакаш сақлаб келаётган ҳужжат. Биринчи классли аравакаш деган ишонч қоғозини Казавга ёш йигитча чоғида, Сухуми билан Кутаиси ўртасида от ўйнатиб юрган пайтларида берилган.

ПАЙПОҚ КИЙИШ ОДАТИ ТАРИХИ

Археологларнинг таъкидлашича, қадимий мисрликлар эрамиздан олдинги уч мингинчи йилларда ҳам пайпоқни билишаркан. Қадимий грецияликларга пайпоқ кийиш одат тусига кирмади, улар сарпойчан ковуш кийишни ёқтиришган. Германияда мўйна ва чармдан тикилган пайпоқлар тиззагача кийилган. Бу, кишиларни заҳарли илонлар чақишидан сақлаган. Россияда жундан қўлда тўқилган турли размердаги пайпоқлар оёқ кийими ролини ўтаган. Узоқ сафарга йўл олган қўшиқчилар шим-пайпоқ кийишган. Қўлда тўқилган жун пайпоқ билан турли материаллардан тикилган пайпоқларни бир-биридан фарқлаш даврини ҳам қўшиқ ва санъатга ҳамдам кишилар бошлаб беришган.

ХУРРАК ОТМАЙ УХЛАШ МУМКИНМИ?

Флорида университетининг профессори, доктор Маркус Баулвер қатор йиллардан бери ана шу масала устида бош қотирарди. Профессор уйқу вақтида одамнинг хуррак отишидек нозик масаланинг мутахассиси ҳисобланади. Яқинда, инсоннинг бундай ҳолатини ўрганаётган доктор кўп йиллик иш тажрибаларини тўплаб, чоп эттирди. Тўпламда тунги осудалик — уйқу пайтида тинчликни бузувчи хуррак отиш ва унга қарши кураш ҳақида кўп фойдали ҳамда қизиқарли фикрлар келтирилган.

Профессор тўплаган маълумотларга кўра, ер юзи аҳолисининг саккиздан бир қисми хуррак отаркан. Лекин, бу ҳам ҳеч гап эмас. Қизиғи шундаки, хуррак отишни қолдиришга на техник йўл, на дори — дармонлар ичиш ва ниҳоят гипноз ҳам таъсир қилмас экан. АҚШда хурракка қарши чора — тадбирлар юзасидан 186 та ҳар хил таклифлар мавжуд. Хуррак отадиган кишига оғзини боғлаб ётиш ҳам, қаттиқ ухламаслиги учун жажжи қўнғироқчани жинғиллатиб қўйиш ҳам фойдасиз. Буларнинг бари уйқуни қочирса ҳам хуррак овозини сусайтира олмас экан. Профессор Баулвер минг соатдан кўпроқ одам хуррак овозини эшитиш ва ўрганиш билан шундай фикрга келибди.

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
ТЕЗ КУНДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
КАЛИДАСА
«ЙЎҚОЛГАН ЎЗУК»
ёки
«ШАКУНТАЛА»

Ўзбекистон ССР халқ шоири, Жавоҳарлал Неру ва Нилуфар мукофотлари лауреати ЗУЛФИЯ таржимаси.

ҲИНД ХАЛҚИ ҲАЁТИДАН ОЛИНГАН, ИККИ БЎЛИМДАН ИБОРАТ МУЗИКАЛИ, РАҚСЛИ, ҚУВНОҚ ВА ҒАМГИН ҚИССАДИР.

Постановкачи-режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти А. ГИНЗБУРГ;

Рассомлар — Ю. БРИМ ва Р. ТУМАНКОВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, композитор И. АКБАРОВ музикаси;

Рақслар Ўзбекистон ССР халқ артисти Г. МАВАЕВА томонидан қўйилган;

Музика бўлими мудири ва дирижёр Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. ГИНЗБУРГ.

Режиссёр ассистенти — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Е. АҲМЕДОВ.

БАХТЛИ РАҚАМЛАР

2, 8, 21, 32, 42, 48.

28 февралда Вологда шаҳрида ўтказилган «СПОРТЛОТО»нинг навбатдаги тиражида юқоридаги рақамларга ютуқ чиқди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 54. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 01251.